

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 5 augustus 2024)

Nummer
4117

Onderwerp
Gevaren zeeschuim

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op de website van de NOS staat het bericht dat de rijksoverheid dieren en mensen vanaf nu afraadt zich in zeeschuim te begeven, omdat daarin grote concentraties aan PFAS zitten.^[1]

Het RIVM geeft in een onderzoeksrapport aan dat er in Nederland al teveel blootstelling aan PFAS. Het RIVM heeft berekend dat een groot deel van de Nederlandse bevolking via voedsel en drinkwater al te veel PFAS binnenkrijgt. Dit maakt dat in principe elke extra blootstelling onwenselijk is. Contact met zeeschuim leidt tot extra PFAS blootstelling, maar de omvang van deze blootstelling is in de analyse van het RIVM niet ingeschat.^[2]

PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) is een verzamelnaam van meer dan zesduizend stoffen die slecht voor de gezondheid zijn. Voorheen was het gezondheidkundig advies van de rijksoverheid aan strandgangers om zich aan het einde van de dag af te spoelen, maar dat advies is per deze maand aangescherpt.

Weinig mensen weten evenwel van dit advies, omdat er volgens de berichtgeving geen ruchtbaarheid aan is gegeven. Er is slechts een passage aan gewijd op een website die informatie verstrekt over zwemwater, die luidt: "PFAS hechten, net als sommige andere chemische stoffen, virussen en bacteriën, goed aan (zee)schuim. Probeer dus te voorkomen dat je (zee)schuim binnen krijgt en laat kinderen en huisdieren er niet in spelen."^[3]

De Partij voor de Dieren ziet graag dat de provincie Zuid-Holland nader onderzoek laat uitvoeren en meer informatiekanalen benut en wegen bewandelt om dit belangrijke advies onder de aandacht te brengen van mensen – al dan niet met dieren bij zich – die de Zuid-Hollandse stranden bezoeken. Op meerdere plaatsen bij strandovergangen staan al informatieborden van de provincie.

^[1] [NOS Artikel](#)

^[2] [Rapport RIVM PFAS in zeeschuim](#)

^[3] [Website Zwemwater.nl](#)

Voorafgaand aan de beantwoording van uw vragen nemen we graag de ruimte om te benoemen dat wij ons niet herkennen in de berichtgeving van de NOS. De reactie van de provincie Zuid-Holland op het NOS-artikel kunt u vinden op de provinciale website: [Zwemmen in zeewater is veilig - Provincie Zuid-Holland](#)

1. *Kunt u goed onderbouwd (en met bronvermelding) aangeven hoe het college de gevaren van PFAS in zwem- en zeewater inschat voor de gezondheid van mens en dier?*

Antwoord

Zoals gemeld in eerdere lid GS-brieven ([PZH-2024-852620451 dd. 18-04-2024](#) en [PZH-2024-854467120 dd. 5-6-2024](#)) heeft de provincie Zuid-Holland de Zuid-Hollandse waterbeheerders gevraagd om alle officiële zwemlocaties te screenen op PFAS. De analyseresultaten zijn door de waterbeheerders getoetst aan de Advieswaarde voor PFAS in zwemwater, die door het RIVM is gepubliceerd. Zoals aangegeven heeft de screening op PFAS geen nieuwe overschrijdingen aan het licht gebracht. Er is geen toetsingskader waarmee de gezondheidsrisico's voor dieren in zwemwater kunnen worden ingeschat.

2. *Het RIVM heeft onderzoek laten uitvoeren naar de aanwezigheid van zeeschuim in zeewater.¹ Bent u bereid om het RIVM te verzoeken nader onderzoek te laten uitvoeren naar de gevaren van PFAS in zeeschuim voor mens en dier? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Graag verwijzen wij naar de lid GS-brief [PZH-2023-845825136 d.d. 12-12-2023](#). In deze brief vindt u informatie over de metingen die de provincies Zeeland, Noord- en Zuid-Holland hebben laten uitvoeren. Het RIVM heeft deze metingen destijds in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat beoordeeld. Op basis van dit RIVM-rapport is geconcludeerd dat zwemmen in de zee veilig is. Dit is nog altijd het geval.

In deze lid-GS brief wordt ook melding gemaakt van het RIVM-onderzoek naar de blootstelling van de mens aan PFAS. Het RIVM verricht dit onderzoek in opdracht van het ministerie van I&W/LNV/VWS, zie ook; [Onderzoeksprogramma PFAS | RIVM](#). In dit onderzoeksprogramma ligt de prioriteit bij onderzoek naar de belangrijkste blootstellingsroutes voor PFAS: via voedsel en via drinkwater. De blootstelling aan PFAS via zeeschuim is naar verwachting laag, omdat we dat niet actief innemen. Wij zien geen noodzaak om aan te sturen op een andere prioritering in het onderzoeksprogramma PFAS van het RIVM.

3. *Ziet u het belang van goede voorlichting richting strandgangers over de mogelijke gevaren van PFAS voor dieren en mensen die zich voordoen in zeeschuim? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

We zien het belang van goede voorlichting, die passend is bij de gezondheidsrisico's. Als het gaat om PFAS in zeeschuim, is er sprake van een zeer gering risico. Via deze weg benadrukken we daarom nogmaals dat zwemmen in zee veilig is. Omdat (zee)water en zeeschuim vervuild kan zijn met bacteriën, virussen of schadelijke chemische stoffen - zoals bijvoorbeeld PFAS - is het verstandig om na het zwemmen te douchen en je handen te wassen. Omdat de concentraties in zeeschuim hoger zijn dan in het water adviseren wij om kinderen en huisdieren niet te laten spelen in zeeschuim, omdat daarmee inslikken van zeeschuim zoveel mogelijk wordt voorkomen. Zie <https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/juli-2024/zwemmen-zeewater-veilig/>.

¹ [Rapport RIVM PFAS in zeeschuim](#)

4. *Welke informatiekkanalen acht u kansrijk in te zetten voor het beter onder de aandacht brengen van het advies van de rijksoverheid over het vermijden van contact met zeeschuim? En bent u bereid deze kanalen ook in te zetten? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Het advies om contact met zeeschuim te mijden is gecommuniceerd via de website van de provincie Zuid-Holland (december 2023 en juli 2024) en via www.zwemwater.nl. Daarnaast zijn de reddingsbrigades geïnformeerd over dit advies, zodat zij dit kunnen betrekken in hun werk. In het landelijk zwemoverleg heeft afstemming plaatsgevonden over het eventueel benutten van de borden bij de strandopgangen voor deze boodschap. In dit overleg is gekozen om de borden bij de strandopgangen niet te benutten. Er is maar een beperkt risico dat voortkomt uit de aanwezigheid van PFAS in zeeschuim. Extra informatie door middel van borden is bedoeld voor acute of zeer gevaarlijke situaties waarvoor een negatief zwemadvies of zwemverbod wordt ingesteld. Daarvan is hier geen sprake: de kwaliteit van het zeewater geeft nu geen aanleiding om maatregelen te nemen.

Naar aanleiding van het aangehaalde NOS-bericht gaan wij samen met kustgemeenten, kustprovincies en Rijkswaterstaat verkennen of én op welke wijze de informatievoorziening ten aanzien van dit onderwerp beter kan/moet. Ook zal informatievoorziening bij het volgende Landelijke Zwemoverleg (LZO) geëvalueerd worden.

5. *Ziet u ook nog andere wegen voor zich voor goede informatievoorziening, zoals het informeren via borden bij de strandovergangen en nader overleg met de kustgemeenten in onze provincie om een goede voorlichting te bevorderen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u ons de uitkomsten van de gesprekken met de kustgemeenten doen toekomen?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 4.

6. *Bent u bereid het belang van de dieren integraal mee te nemen in uw informatievoorziening over de gevaren van PFAS in zeeschuim, aangezien er dikwijls honden worden uitgelaten op het strand en paarden over het strand en in zee rijden? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Op zwemwater.nl en de provinciale website wordt aangegeven dat het verstandig is om huisdieren niet met zeeschuim te laten spelen. Zoals aangegeven in antwoord op vraag 4 is informatievoorziening als gespreksonderwerp geagendeerd in het volgende Landelijke Zwemoverleg (LZO).

Den Haag, 16 september 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff